

Boeren aan de slag met milieu, klimaat en biodiversiteit

Het Europese landbouwbeleid gaat veranderen. Er worden meer inspanningen van boeren gevraagd op het gebied van milieu, klimaat en biodiversiteit. De agrarische collectieven Noardlike Fryske Wâlden, Groningen West en Midden Groningen voeren gezamenlijk een pilot uit om uit te zoeken welke rol de collectieven kunnen spelen in de uitvoering van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

Nu houden de agrarische collectieven zich vooral bezig met de uitvoering van het agrarisch natuurbeheer. Binnen het nieuwe GLB dat naar verwachting in 2022 in werking treedt, krijgen ze mogelijk een grotere rol, ook buiten de voor ANLb (Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer) begrensde gebieden. In opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit onderzoeken de drie noordelijke collectieven welke rol ze kunnen vervullen om met het nieuwe GLB een zo hoog mogelijke bijdrage te kunnen leveren aan de verbetering van het milieu, zoals de waterkwaliteit, herstel van biodiversiteit, beheer van waardevolle landschappen en het voorkomen van en omgaan met de effecten van klimaatverandering.

Hoe? Zo!

“In het nieuwe GLB komt binnen de directe betalingen naast een basispremie een vrijwillige eco-regeling. De nadruk ligt daarin op effectieve vergroening. Wij gaan in onze pilot met naam ‘Hoe? Zo!’ uitzoeken hoe we dat zo slim mogelijk met zo min mogelijk administratieve lasten en regels kunnen aanpakken”, vertelt projectleider Wouter Rozendaal. “De wens van de boeren is dat de maatregelen effectief en praktisch uitvoerbaar zijn, het liefst met zo min mogelijk regels en lastendruk. Daarbij kijken we specifiek naar de rol die collectieven hierin kunnen spelen.” Wat de collectieven met name onderzoeken is of ze boeren bereid vinden om tamelijk laagdrempelige maatregelen uit te voeren en hoe deze aan kunnen sluiten op het agrarisch natuurbeheer. En ook of ze met een extra beloning daar extra inspanningen voor willen leveren, als ze naast een vergoeding voor gemaakte kosten en gedeelde inkomsten een bonus krijgen voor maatregelen die afgestemd zijn op die van de burens.

Advies

De vereniging Noardlike Fryske Wâlden gaat ervaring met het nieuwe GLB opdoen in het kleinschalige coulisselandschap en het open weidevogellandschap. Collectief Groningen West doet dat voor dezelfde landschapstypes, in het aangrenzende Westerkwartier. Midden Groningen richt zich op het open akkerbouwgebied rond Uithuizen. De agrarische collectieven doen in de praktijk onderzoek. Daarvoor maken ze dit jaar gebieds- en bedrijfsplannen. Ze gaan na welke milieu- en klimaatmaatregelen boeren kunnen nemen en de biodiversiteit kunnen bevorderen. Uit gesprekken met hun leden zijn maatregelen naar voren gekomen waarmee ze aan de slag kunnen, zoals een kleinschaligheidstoeslag en het toepassen van randenbeheer, slootbeheer en soortenrijk productiegroen. Daarnaast ontwikkelen en testen de collectieven een eenvoudig puntensysteem waarmee de vergroeningsmaatregelen beloond kunnen worden. De volgende fase is dat de bedrijfsplannen naast elkaar worden gelegd om ze te combineren over een groter gebied, zodat er een aaneengesloten netwerk van maatregelen ontstaat. Onderzocht wordt of dit in de praktijk uitvoerbaar is en hoe dit te belonen valt. Na afloop van de pilot Hoe? Zo! gaat er een advies van het projectteam naar het koepelproject van de zeven samenwerkende pilots en van daaruit naar het ministerie van LNV en de provincies. Brussel zal uiteindelijk deze invulling moeten goedkeuren.